

arată Mihai Fusu cu adevărat valoros a fost calitatea subtilă a actorilor săi – Ghenadie Gâlcă, Ina Surdu, Alexandru Pleșca și Victoria Prepeliță care, în plus, au o dicție română perfectă.

În *Revizorul* de Nikolai Gogol de la Teatrul Rus „Cehov” din Chișinău, regizorul Iliia Shatz a mers pe satanismul lui Hlestakov, o fantomă care, din câte am înțeles, circulă cu dezinvoltură prin teatrele rusești. Shatz a simțit nevoia să-i adauge lui Hlestakov ceva ce lui Gogol i-a scăpat și anume că este un diavol cu cornițe roșii ceea ce te face să te crezi în *Faust*. Nu are nicio legătură bietul *Hlestakov* cu demonismul, acesta este doar un escroc care profită de o confuzie. Dar, în afara tandemului *Bobcinski–Dobcinski*, Shatz a inaugurat cuplul cu soția și fiica primarului, legate amândouă una de alta cu hamuri, ca niște iepe strunite uneori de Hlestakov. O altă inovație a lui Shatz a fost expresia „prokleafie liberali”, care nu există la Gogol dar există la Chișinău. Liberalii de aici sunt niște „procleți” pentru că sunt antirusi. De altfel, spectacolul se vrea interactiv, actorii sărută mâinile doamnelor din sală și vorbesc cu spectatorii, fac politică rusească dar pe porțiuni, este foarte amuzant.

Tendința generală (care se poate urmări și în teatrele din România) este comedia ușoară, cât se poate de muzicală, asemenea lui *Amphitruon* al lui Tudor Țărnă de la Teatrul „Ginta latină”, *Cabaret Jacksonville* de la Teatrul Luceafărul în regia lui Boris Foțșă sau *Tâfa de marți* de Gheorghe Calamanciuc în regia lui Anatol Răcilă de la Teatrul Național din Bălți. Este un semnal cert că teatrele au mare nevoie de public, iar în ultimele cazuri citate sălile au fost luate cu asalt. Mai toate spectacolele au fost examinate de criticii invitați la dezbaterile conduse cu severitate de Angelina Roșca.

PITEȘTI

Marinela ȚEPUȘ

Adaptarea la situație

În vremea din urmă, simt nevoia să-mi încep articolele mereu în același fel, pentru că uimirea mea este continuă. În vreme ce întreaga țară traversează o gravă criză financiară, politică și socială, teatrele își văd de treabă. Pentru că nu au avut niciodată bugete foarte mari, nu resimt acut lipsurile materiale. Mai mult decât atât, publicul încă se mai îndreaptă spre sălile de spectacol. Probabil și pentru că a rămas o formă de „distracție” relativ ieftină, dacă nu cumva, lumea s-o fi săturat de emisiunile politice, în care se bate, exacerbat, apa-n piuă, de spectacolele TV de divertisment, făcute parcă pentru idiști, de telenovele, de discoteci cu fumuri și de „vizite” prin supermarketuri, pentru că de cumpărături nu prea mai poate fi vorba...

În acest context, nu pot decât să spun, cu reală mulțumire, că **Festivalul Internațional al Teatrului de Studio – StudiInterFest** a avut, în acest an, cea mai reușită ediție. Deși era a... XIII-a! Au fost selecționate spectacole din străinătate – Serbia, Bulgaria – ca să-și păstreze rangul de manifestare internațională și foarte multe din țară, însă ale unor teatre mai puțin prezente în peisajul festivalier. Și e de bine, pentru că majoritatea producțiilor au purtat marca de la onorabil în sus. Satisfacția cea mare a fost însă aceea de a vedea, zi de zi, sala plină (chiar și atunci când reprezentațiile începeau la ora 17.00!). Știu cât de mult se muncește pentru realizarea unui festival și câte speranțe își fac organizatorii că evenimentul nu va

trece neobservat de către spectatori. Cu atât mai mult m-a bucurat acest lucru cu cât afișul nu era dominat de titluri ale teatrelor bucureștene și de nume mari de actori. Prin urmare, efortul de fiecare an al directorului Teatrului „Al. Davila” a fost din plin răsplătit prin câștigarea încrederii spectatorilor. Manifestarea piteșteană are o particularitate – este așezată, cu două reprezentații pe zi, fără evenimente care să se încalce făcându-te să alergi ca bezmeticul de colo-colo și având surpriza, adesea, să nimerești peste ceea ce era mai anost. Cum se mai întâmplă, din păcate! Gazdele sunt amabile fără a te copleși cu prezența: îți oferă mapa cu materialele publicitare încă din prima zi, te așteaptă cu discreție la sediu, cu un pahar de suc, alune și multe vorbe bune. Orașul a fost în ton teatral. Piața Centrală, frumos amenajată, cu pavaj nou, băncuțe și lumini, iar soarele unui decembrie prea cald ne-a învăluit în fiecare zi cu multă tandrețe. Am remarcat că lumea de acolo este mai puțin agitată, se plimbă cu dezinvoltură, râde, se simte bine. Ce mai, m-am simțit de-a dreptul răsfățată! În plus, am avut parte de câteva spectacole foarte reușite. Pe lângă *And Bjork, of course* de Thorvaldur Thorsteinnsson, în regia lui Radu Afrim, al Teatrului „Toma Caragiu” din Ploiești, pe care l-am văzut pentru a patra oară, cu același interes, am fost cu totul cucerită de alte trei producții: *Neînțelegera* de Albert Camus, un spectacol de Vlad Drăgulescu, costumele de Costinela Ungureanu (Compania de Teatru „Teatrul” Craiova); *Fitness* de Jacques de Decker, regia Mihai Bisericanu, mișcarea scenică Margo Dumitru (Teatrul de Comedie, din Capitală, cu sprijinul Ambasadei Belgiei la București) și *Club „Noua Ordine a Lumii”*, după Harold Pinter, Heiner Müller și Platon, adaptarea și regia Aleksandar Dunderović, costumele Jelena Jovanović, direcția muzicală Dragoslav Tanasković-Trnda (coproducție Teatrul Knjaževsko-srpski, Serbia, și Theatre Kollectiv, Marea Britanie). Sunt, de altfel, spectacolele laureate cu premiile Festivalului.

And Bjork, of course este una dintre reușitele producții marca Afrim. Dintre acelea care ne întristează pe măsură ce ne înveșlesc. Râdem strâmb la o lecție de... optimism. Mai mulți oameni se întrunesc pentru a se dezinhiba sub atenta supraveghere a unei profesoare fără cine știe ce experiență în domeniu. Fiecare se confesează în dorința de a-și depăși limitele. Însă nu reușesc, fiecare va trebui să trăiască în continuare cu ele. Să se supravegheze. Să se prefacă doar că sunt optimiști.

Nu mi-a plăcut niciodată piesa *Neînțelegera*, nici la lectură, nici montată. Mi se pare a fi un scenariu greoi, îmbâcsit, plicticos. Ei bine, tânărul regizor Vlad Drăgulescu a știut să-i dea sevă. Mirela Cioabă (din generația matură) și Iulia Colan (din foarte noua generație de actori) au reușit să se înfrunte, să se completeze, realizând două personaje puternice, pe care e musai să le ții minte. Mamă și fiică, ucigașe din motive diferite (mama pentru că și-a pierdut un fiu și, probabil, socotește că toată lumea este vinovată pentru asta, fiica pentru că visează la locuri exotice). Așa că îșiucid și își jefuiesc oaspeții, până când ajung să-l omoare pe chiar fiul, respectiv fratele plecat. Ei bine, în această montare se mizează mult pe relațiile dintre personaje, pe gesturile mărunte, pe mimica feței, pe priviri, astfel încât fiecare replică taie în carne vie. Ideea regizorului de a-și închide eroii într-o cușcă, reprezentând recepția unui hotel dintr-un loc pierdut în munți, este benefică. În felul acesta, artiștii sunt constrânși să se miște puțin, se lovesc unii de alții, aștepți ca replicile, care se izbesc de pereți, să-i strivească prin rîcoșeu. Mihaela Teleoacă, în *Fitness*, captivează o sală întregă. Micuță, fragilă, face dovada unei forțe teribile. Trece, cu ușurință, de la haz la emoție. Prezintă povestea unei femei singure, nefericite, care încearcă să se salveze de depresie prin tertipurile la modă: cură de slăbire, gimnastică. Firește, va rămâne dezamăgită.

Spectacolul sârbilor este un experiment despre nefericirea mondială și despre imposibilitatea omenirii de a ieși din această nefericire. Nimic nu mai poate salva

Omul de la pierzanie, așa că se va adânci în mocirlă (re)inventând false divertismente: cabaretul, războiul, tortura, închisoarea, violul. Spectacolul se petrece în mai multe spații: studio, subsol, atelierul de producție, foaiier, curtea teatrului și sfârșește pe scena mare. Traseul și spațiile sunt alese cu mare grijă. După un lung prolog cu muzică, dans și șampanie – la propriu –, spectatorii sunt împărțiți în grupe mici și purtații spre „burta” teatrului, acolo unde vor fi *siliți* să vadă, în picioare, câte un fragment din reprezentație. Ei se interferează, din vreme în vreme, însă nu sunt lăsați să se reunească decât la final, când vor fi invitați să danseze din nou. Dacă începutul pare vesel și strălucitor, finalul ne lasă gustul amar al faptului că nu știm să prețuim viața. Este un fel de alarmă pentru ceea ce am devenit. Din trestie gânditoare se pare că ne-am transformat într-o mașină de fum.

Aceștia au fost pilonii solizi ai evenimentului piteștean. Nu pentru că celelalte reprezentații nu ar fi prezentat interes. Și chiar așa vrea să mai amintesc un spectacol al unei trupe de amatori (există tot mai puțini asemenea entuziaști ai scenei și e păcat), care ne-a prezentat *Ursul* de A.P. Cehov, un spectacol de Nelu Serghei (Teatrul „Altar”, Tulcea). Corect montat, cu haz și candoare, a fost primit așa cum se cuvine de către public. Sigur că este vorba de interpreți cu ștate vechi în domeniu, care au depășit de mult timp diletantismul, dar care încă mai practică teatrul doar în timpul liber.

Cred că e timpul ca Festivalul de la Pitești să-și facă loc între evenimentele naționale importante. Așa cum, de la an la an, a reușit să atragă tot mai mult atenția spectatorilor, ar fi bine să se facă mai multă publicitate și în afara orașului. Chiar merită. Mai ales că e singurul pe această falie care prinde aripi tot mai largi: *spectacolul de studio*.

Scenă din *Neînțelegerea* de Camus